
[2007-2-RE](#)

CAUSA 2007-2-RE

Número de registre 15-2007. Recurs d'empara

SENTENCIA DEL 25 DE MAIG DEL 2007

BOPA núm. 47, del 6 de juny del 2007

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 de gener del 2007, per la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la inactivitat de la Batllia en la causa civil núm. 0174-7/2001 que ha produït una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs, atorgui l'empara sol·licitada i que declari **“que ha resultat vulnerat el dret a un judici de durada raonable dels meus representats i que aquests tenen dret a ésser indemnitzats pels perjudicis soferts com a conseqüència d'aquesta vulneració”**;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 12 de febrer del 2007;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 14 de març del 2007, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, la causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 28 de març del 2007, per la representació processal dels recurrents;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

El 14 de febrer de 1996, els Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez van formular una demanda per un presumpte delictes d'estafa contra el Sr. Josep Rico Garcia.

Segon

El 27 d'octubre del 2000, el Tribunal de Corts va considerar que no concorria l'element de l'engany i va absoldre el Sr. Josep Rico Garcia del delictes que se li imputava.

Tercer

Els demandants van presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i el 20 de juny del 2001, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest recurs, perquè no es podia

presumir el dol penal en el moment dels fets, per tant, únicament la jurisdicció civil podia satisfer les pretensions dels perjudicats.

Quart

El 10 de setembre del 2001, els Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez van iniciar un procediment civil contra el Sr. Josep Rico Garcia i van presentar una demanda d'embargament preventiu.

La citació a demanda del Sr. Josep Rico Garcia es va haver de fer per mitjà d'una comissió rogatòria i la demanda no es va poder formular fins el 19 de setembre del 2002.

Malgrat haver-ho demanat diverses vegades i haver denunciat la vulneració del dret a un judici de durada raonable, la Batllia no havia dictat encara cap sentència.

Cinquè

Com que la inactivitat de la Batllia no permet la formulació de cap mena de recurs, el 12 de gener del 2007, la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez va presentar un recurs d'empara en què manifestava que d'acord amb la jurisprudència d'aquest Tribunal en l'anàlisi de la vulneració del dret a un judici de durada raonable cal examinar en cada cas concret, la naturalesa de la causa, la seva complexitat i l'actitud de les parts i de les autoritats judicials.

En aquest cas, la part recurrent destaca que el darrer tràmit del procediment civil data de l'11 de març del 2005 i que d'ençà d'aquesta data, la Batllia havia de dictar sentència i no ho va fer. Efectivament, es tracta d'un procediment civil ordinari l'objecte del qual no comporta cap complexitat, a més, cal precisar que la jurisdicció penal ja va establir els fets en el seu dia. Així mateix, la part recurrent no ha provocat cap retard i ha demanat diverses vegades a la Batllia de pronunciar-se sobre aquesta causa. Ans al contrari, sigui com sigui, l'actitud de l'autoritat judicial ha estat negligent, ja que el retard injustificat de quasi bé dos anys en el pronunciament d'aquesta sentència vulnera el dret dels recurrents a un judici de durada raonable.

Per acabar, aquesta part demana que el Tribunal Constitucional admeti a tràmit aquest recurs,

atorgui l'empara sol·licitada i declari **“que ha resultat vulnerat el dret a un judici de durada raonable dels meus representats i que aquests tenen dret a ésser indemnitzats pels perjudicis soferts com a conseqüència d'aquesta vulneració.”**

Sisè

El 25 de gener del 2007, la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez va presentar un segon escrit mitjançant el qual feia saber al Tribunal que el 19 de gener d'aquest mateix any, la Batllia havia notificat la sentència esperada “sorpresivament” datada del 4 de setembre del 2006.

Malgrat aquest fet, la part recurrent reitera la petició efectuada en el seu escrit de recurs d'empara.

Setè

El 12 de febrer del 2007, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què demanava la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2007-2-RE, perquè no considera que s'hagi produït la vulneració del dret a un judici de durada raonable.

De manera prèvia, el Ministeri Fiscal destaca que, d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional, l'incident de nul·litat d'actuacions és impossible contra la inactivitat del jutge, que no es pot anul·lar però sí que es pot corregir mitjançant l'empara (causa 2004-9-RE del 2 de desembre del 2004). Ara bé, pel que fa al cas concret, cal examinar els criteris generals que, adaptats a les peculiaritats del cas concret, permetin obtenir el judici de raonabilitat que la Constitució exigeix per a l'obtenció d'una justícia prompta i eficaç. Aquests criteris són la complexitat de l'assumpte sotmès a judici, la conducta dels litigants i l'actitud dels poders públics.

Seguidament, el Ministeri Fiscal aprecia una certa complexitat jurídica en aquesta causa, ja que es tractava d'una hipotètica anul·labilitat del contracte de compravenda en haver-se produït un vici del consentiment de la part compradora, per error de l'objecte contractual. Per contra, no aprecia cap incorrecció processal dels litigants i, pel que fa a l'actitud de la justícia, després d'enumerar cronològicament els tràmits processals, el Ministeri Fiscal considera que “no es pot detectar tardança excessiva en la actuació de la justícia.”

El 28 de març del 2007, la representació processal dels recurrents va presentar un escrit d'al·legacions en què s'oposava a les manifestacions contingudes en l'informe del Ministeri Fiscal, per tal com considerava que no són ajustades a la realitat i neguen l'evidència, concretament que hi ha hagut tardança en la resolució que ha vulnerat el dret a un procés de durada raonable, sense que els poders públics es puguin justificar en la complexitat de l'afer o en el comportament de les parts.

Per tant, aquesta part reitera la seva petició i demana al Tribunal Constitucional que declari la vulneració del dret esmentat i el dret dels recurrents a ser indemnitzats pels perjudicis soferts com a conseqüència d'aquesta vulneració.

Novè

El 4 d'abril del 2007, el Ministeri Fiscal i el 16 d'abril del mateix any, la representació processal dels recurrents, van presentar llurs escrits de conclusions en què reiteraven substancialment tot allò que fou al·legat i argumentat en els escrits precedents presentats davant el Tribunal Constitucional.

Fonament jurídic únic

La qüestió sotmesa al judici del Tribunal Constitucional rau en determinar si durant la tramitació d'aquesta causa per part de la jurisdicció ordinària, iniciada el setembre del 2001 i culminada el novembre del 2006, s'ha produït una dilació indeguda i imputable al funcionament de l'Administració de la Justícia, que hagi vulnerat el dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

D'acord amb la doctrina ja assentada en casos anteriors, el Tribunal Constitucional considera que l'article 10 de la Constitució ha d'interpretar-se tenint en compte l'article 6 del Conveni europeu dels drets humans, ja que aquest Conveni forma part de l'ordenament jurídic andorrà, de conformitat amb l'article 3.4 de la Constitució, tot i que no és una norma constitucional i, per tant, no pot ser aplicada per aquest Tribunal tal com es va declarar en el fonament primer de la sentència del 12 de maig del 2000 (causa 2000-3-RE), però sí que val com a element d'interpretació. I, d'altra banda, en altres ocasions, fins i tot, s'ha tingut en compte la jurisprudència sobre l'article 6 esmentat construïda pel Tribunal Europeu dels Drets Humans (p. ex. fonament jurídic tercer de la sentència del 14 de març del 2001, causa 2000-17-RE).

En aquesta sentència, el Tribunal Constitucional va declarar: “El dret a un judici de durada raonable es formula constitucionalment com un concepte jurídic indeterminat, perquè el seu contingut (la durada “raonable” del procés) no està prefixat ni en termes temporals (durada) ni amb cànons precisos i determinats (“raonabilitat de la durada”). Ara bé, com es va dir, aleshores, convé fixar uns criteris generals que, adaptant-se a la peculiaritat del cas concret, han de permetre obtenir aquest judici de “raonabilitat” que la Constitució exigeix per tal d’emparar un bé jurídic consistent en l’obtenció d’una justícia prompta i eficaç.

Per a la formulació d’aquests criteris pot ser útil l’abundant i constant jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans sobre la fórmula idèntica de l’article 6 de la Convenció, fórmula que és a l’origen la que va ser utilitzada pel constituent andorrà l’any 1993. Per consegüent, com ja es va apuntar en la sentència esmentada del 2001, hem d’assenyalar que la complexitat de l’assumpte sotmès a judici, la conducta dels litigants i la mateixa actitud dels poders públics, entre els quals la de la justícia, són els criteris que cal tenir en compte per determinar, en cada cas, si la durada del procés és raonable o no. I s’ha de prendre com a punt de referència tot el procés, des del començament fins a l’acabament (p. ex. STEDH del 29 de maig de 1986), incloent-hi fins i tot la determinació de les costes (STEDH del 23 de setembre de 1997), i també cal prestar una atenció especial a la suspensió injustificada de l’execució (STEDH del 28 de juliol de 1999), ja que és l’execució de la sentència la que en darrer terme satisfà la pretensió del recurrent.

En aquest cas, no apreciem una complexitat jurídica especial en la qüestió sotmesa a la jurisdicció ordinària, ja que el vici d’un consentiment contractual per error en l’objecte és un supòsit usual en la pràctica del dret de les obligacions i així ho demostra el contingut mateix de la sentència finalment recaiguda. La sola dilació de la seva notificació, del 4 de setembre del 2006 al 19 de gener del 2007, una vegada interposat el recurs d’empara, suposa una vulneració de la durada raonable exigida per l’article 10.2 de la Constitució.

D’altra banda, com el Ministeri Fiscal mateix ho reconeix en el seu informe contrari a l’admissió del recurs d’empara, la conducta processal de les parts ha estat correcta, raó per la qual aquesta tardança indeguda només és imputable a l’Administració de la Justícia.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s’ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l’autoritat que li confereix la Constitució del Principat d’Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que s'ha vulnerat el dret a al jurisdicció en el seu vessant del dret a obtenir un judici de durada raonable.

Segon

Estimar l'empara sol·licitada per la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez.

Tercer

Declarar que els recurrents tenen dret a ser indemnitzats pels perjudicis soferts.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 25 de maig del 2007.

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

President

Vicepresident

Magistrat